

VEINTEGENARIOS EN ALBURQUERQUE

Guillem Miralles i Puig

guimipu@hotmail.com

“he fet un disc perquè la gent que l’escolti, s’adormi”, *Albert Pla, just després de publicar el disc “¿anem al llit?”*

dissabte, 24 de gener del 2004

Aquell dia, com d’altres, les converses a mig gas feien l’ambient dels moments previs a l’inici d’una obra de teatre. Amb parsimònia, la foscor s’apoderava del local a mesura que els tècnics de llum ho decidien, i quan tot va ser negre i el nostre silenci guanyava, apareixia, a l’escenari, la cara il·luminada de la Judit Farrés, movent els llavis, cantant. Però el to de veu que sentíem ens delatava que qui cantava no era la cara de la noia de l’escenari. Ho vèiem: ella movia la boca només, fent play-back, però era un altre qui, amagat, i acompanyat de la seva guitarra, entonava les primeres notes d’una cançó de l’espectacle “*Cançons d’amor i droga. Pla es fa el Sales?*”. La noia no cantava, no. El to era greu, i no es corresponia a la veu d’una noia. Aquí, alguna cosa començava a despertar-se en el públic, que fins llavors es mantenia pacient, esplèndidament expectant, creant un ambient de silenci comunitari difícilment repetible. La llum, que anava il·luminant l’escenari, ens regalava la Judit Farrés completament nua. Sí, aquella noia a la qual, fins fa poc, només vèiem la cara, apareixia bella i nua. Tan despullada que no provocava. I l’Albert Pla entrava, uns minuts després, a l’escenari, mig corbat, sostenint una guitarra elèctrica, mirant directament als ulls d’alguns espectadors de les primeres files, intimidant, i, efectivament, descobríem que era el Pla qui cantava i no la noia nua. Un cop allà, junts, es disposaven a començar l’espectacle. En aquest punt també començava el segon espectacle de la nit. Amb els dos actors a escena, els comentaris ridículs i les fortes riallades amagaven els lleugers somriures i expressions de complicitat, inevitables davant certes presentacions heterodoxes, i trencaven definitivament, per desgràcia de molts, un mena d’esperit sostingut que uniformitzava la sala, i que, amb sort, potser ha pogut reproduir l’inici d’aquest text. Però era soroll. Soroll que arribava de la platea i es convertia en sonor, creixia potent, per damunt dels caps de la gent, en la foscor, com per començar a estar més pendents d’això que no del què passava a l’escenari. Podria equivocar-me, però, intueixo, que els pocs que feien bastant remor que es convertia en molt soroll era públic molt identificat amb les cançons del Pla. Públic convençut. Més ideològicament, potser, que artísticament. Públic compromès. Aquest públic exagerava llargament els comentaris i rialles, i clamava algun eslògan. El soroll era, bàsicament, de to burlesc o pretesament còmic. I tot això molestava perquè l’Albert Pla no feia gràcia aquell dia. Ni mica. Ho vaig comentar amb els qui m’acompanyaven i un amic, MP, d’una altra ciutat, que havia vingut aquell dia a Terrassa, i que estava molts seients més amunt. I tots hi coincidien. L’espectacle era dramàtic. Però no era graciós. No fotem. L’Albert Pla, amb la veu i guitarra, i la Judit Farrés, la noia nua que l’acompanyava a l’escenari i als teclats, presentaven unes escenes de molta intensitat dramàtica i cruesa, amb una posada en escena senzilla però contundent, que en el pitjor dels casos, t’accelerava el cor. Sí, en altres espectacles l’Albert Pla ha jugat a fer riure, a erigir-se en bufó, ridiculitzant-se, per fer-nos riure a tots. Però aquest cop, no, em sembla. La frontera de la vida i la mort, evidenciada sense metàfores ni símbols; la malaltia de la Sida, sense acostar-se a la sensibleria; la droga, com a escapada del dolor de viure; i l’amor; tot sense carcasses. Riure, no feia riure. I és que ja m’ha passat altres cops. En altres espectacles considerats “alternatius”, només precisament per aquest fet, sense intentar comprendre res més, alguns pensen que no cal respectar el treball dels actors i el silenci com no dubtarien a fer-ho en els espectacles considerats “clàssics”. Molts pensen que assistint a l’espectacle la feina ja està feta. Que amb el compromís ideològic n’hi ha prou. I, jo, en canvi penso que això és una forma de denigrar aquests espectacles. De no voler-los entendre. De convertir-los en poc més que en una reunió de col·legues. L’esforç de veure quin és el to que des de l’escenari es vol transmetre, és exigible sempre, siguin espectacles “transgressors” o no. I a partir d’aquí cadascú pot emocionar-se d’una o

altra forma. Malgrat tot, l'Albert Pla i la Judit Farrés, van aconseguir centrar-nos. Tots callats i arrapapats al seient. Com si haguessin vist el desgavell. L'espectacle d'aquell dia era tallant. Greu. Ben executat. De ritme. De pauses. Els dels comentaris graciosos no devien trobar què dir. Van aguantar, fins al final. Com tothom, expectants. Però a l'hora dels bisos, aquests no van arribar, perquè l'espectacle era més una representació teatral que un concert de rock (o de cançó punk, si voleu, que és com algun crític ha batejat el què fa el Pla). I ja hi vam ser. Alguns van començar a reclamar, cridant, a riallades, la presència de l'artista, quan ja era obvi que l'espectacle s'havia acabat, amb les llums de la platea enceses, i un tècnic que començava a recollir els estris. Però ningú gosava marxar. Els primers a vencèr la por van ser uns avis (semblaven força grans) que, en alçar-se, van ser esbroncats amb comentaris com: "A currar!", "Esquirols!". Jo tremolava emocionat, però com quan es tremola perquè no saps encara quantes fibres t'han tocat. Fins deu o quinze minuts després no em vingueren ganes de riure. Però d'això es tractava, suposo. Suposo. No tots els espectacles serveixen per a descollonar-se de riure. Ni tots els espectacles permeten la identificació absoluta amb allò que s'escenifica. També alguns espectacles poden servir per generar-te dubtes. Per sortir impactat. Per remoure't l'estómac i sentir sang a les venes.

diumenge, 25 de gener del 2004

L'espectacle i el públic m'havien posat neguitós i no sabia ben bé perquè. Però la resposta aclaridora arribava l'endemà al matí, escrivint aquest text. Ho vaig recordar llavors. Va ser el mateix Albert Pla qui en el seu disc *Veintegenarios en Albuquerque* (BMG Ariola, 1997), confeccionat en un estudi de gravació, va introduir, entre el so de les cançons, comentaris pregravats d'un públic imaginari que les aplaudia i corejava a criteri de l'artista i no del públic. A criteri de l'artista i no del públic. Una paròdia dels estereotips dels aplaudiments i crits que se senten en tots els concerts.